

Західноукраїнська організація

“Центр правничих ініціатив”

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ
ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

21-22 жовтня 2016 р.

Львів

УДК 34«20»(063)
ББК 67я43
А 43

А 43 **Актуальні завдання та напрями розвитку юридичної науки у ХХІ столітті:** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 21-22 жовтня 2016 р. – Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2016. – 140 с.

Видається в авторській редакції. Оргкомітет конференції не завжди поділяє думки учасників.

УДК 34«20»(063)
ББК 67я43

Нітченко А. Г.
кандидат історичних наук,
доцент, доцент кафедри теорії та історії
держави і права, конституційного права

Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Чернігівського національного технологічного університету
м. Чернігів, Україна

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зважаючи на те, що національні інтереси України безпосередньо пов'язані з поступовою інтеграцією до Європейського Союзу (далі – ЄС), одним із найважливіших інструментів для реалізації даного завдання є право ЄС.

Під правом ЄС розуміється система правових норм, які регулюють процеси європейської інтеграції та діяльність ЄС. Необхідність вивчення права ЄС визначається його місцем у світовому цивілізаційному процесі.

Навчальна дисципліна «Право ЄС» – система знань про правове регулювання суспільних відносин щодо створення та функціонування Європейських Співтовариств та Євросоюзу.

При побудові навчальної дисципліни використовується модульна програма пізнавального типу, що використовує принципи предметного підходу та фундаментальності в побудові змісту навчання. Відповідно навчальний матеріал дисципліни поділено на п'ять змістових модулів, що разом охоплюють Загальну та Особливу частини права ЄС і які розкривають зміст навчального матеріалу певного блоку.

У Загальній частині розглядаються питання, пов'язані з поняттям, принципами, джерелами права ЄС, компетенцією його інститутів і основами правового статусу особи. В Особливій частині розкриваються основи правового регулювання єдиного Внутрішнього ринку Європейського Союзу, фінансово-економічних відносин, окремих видів діяльності ЄС в різних сферах; розглядаються правові аспекти участі України в європейських інтеграційних процесах, включаючи взаємини з ЄС.

Кожен модуль є відносно самостійною одиницею навчання в рамках курсу, що завершується контролем. Сукупність модулів – завершений учбовий курс.

Завданням лекційних і практичних занять, спираючись на цивілізаційний підхід, є формування у студентів-правознавців навиків до самостійної оцінки основних положень права ЄС, оскільки практика економічного, зовнішньополітичного, культурного життя в Україні постійно вимагає вирішення тих чи інших питань правового характеру, пов'язаних з інтеграцією нашої держави в європейську спільноту.

На лекціях викладаються ключові теми курсу, передбачені навчально-тематичним планом, даються конкретні методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів. В змісті кожної лекції поєднуються теоретико-пізнавальний, світоглядний, виховний і методичний методи.

Практичні заняття організаційно представляють собою семінар із елементами практичного заняття. Заняття поділяється на дві частини, що обумовлює порядок та методи його проведення. Перша частина проводиться у формі заслуховування доповідей згідно плану заняття. Доповіді готуються на основі вивчення рекомендованої літератури і практичних завдань, розроблених до кожного заняття. У другій частині передбачається робота з джерелами, це обумовлено тим, що для

юридичних наук закон – головний об'єкт дослідження. Плани практичних занять розширюють і доповнюють лекційний курс. Кожна тема складається з окремих питань і підпитань які є розгорнутим планом для висвітлення проблеми. Студент повинен знати відповіді на всі питання і підпитання, виконати завдання для самостійної та індивідуальної роботи. Для цього студент вивчає і конспектує рекомендовану літературу. До кожної теми пропонується оптимальний список необхідної літератури.

Практичні заняття мають на меті поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих під час лекцій і в процесі самостійної роботи над джерелами, навчальною та науковою літературою, а також виявлення й оцінку ступеня і якості засвоєння студентами матеріалу, що вивчається. Під час практичних занять студенти засвоюють основні методи і прийоми ретроспективного аналізу нормативно-правового матеріалу та юридичної практики його застосування.

Самостійна робота студентів – це органічна частина навчального процесу під час якого студенти навчаються раціональним методам самостійної пізнавальної діяльності. Важливим принципом самостійної роботи є індивідуалізація (індивідуальна робота кожного студента).

Призначенням самостійної роботи є: поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях; заохочення студентів до аналізу джерел права ЄС, активної творчої роботи із опрацюванням рекомендованої літератури; вироблення у студентів умінь використовувати досвід держав-членів ЄС у сфері гармонізації законодавства держав-членів до законодавчих актів ЄС; формування у студентів розуміння сучасних проблем міжнародно-правового забезпечення процесу інтеграції та необхідності регіонального співробітництва країн Європи.

Для ефективної самостійної роботи студенти мають вміти: здійснювати інформаційний пошук; добирати відповідну літературу, фіксувати та обробляти результати; складати конспекти, реферати за опрацьованою літературою; складати резюме лекцій; працювати з довідковим матеріалом; застосовувати швидке читання.

Самостійна робота сприяє вдосконаленню у студентів навичок вивчення монографічної та учбової літератури, правових пам'яток, а також формуванню професійних якостей і вмінь. Питання, винесені для самостійного опрацювання є орієнтовними.

Контроль з боку викладача за самостійною роботою здійснюється через усне опитування на практичних заняттях, тестування, оцінку реферативних доповідей, перевірку конспектів, які складають студенти під час роботи над навчальною літературою до тем курсу.

Індивідуальна робота передбачає підготовку реферату з обраної студентом теми до підсумкового рейтингу, а також підготовку до практичних занять на протязі семестру.

Виконання індивідуального завдання включає в себе чотири основні етапи:

- 1) вибір теми дослідження;
- 2) збирання матеріалів;
- 3) написання тексту;
- 4) оформлення роботи.

Індивідуальна робота виступає складовою вивчення змісту навчальної дисципліни. Вона сприяє розвитку творчої активності студентів, прищеплює навички, необхідні для самоосвіти, пошуку шляхів вдосконалення професійної діяльності після закінчення навчання.

Індивідуальне завдання студенти виконують під керівництвом викладача, що проводить у них практичні заняття за тематикою. Якість виконання враховується при складанні екзамену.

Консультації є однією з основних форм надання студентам допомоги в самостійній роботі з вивчення дисципліни. Вони проводяться напередодні практичних занять, контрольних робіт, під час написання рефератів, а також при підготовці до екзамену.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

а) знати: особливості виникнення і розвиток європейських інтеграційних об'єднань; поняття права ЄС, його юридичну природу; джерела права ЄС; особливості співвідношення права ЄС та міжнародного і внутрішнього права держав-членів; структуру та діяльність інститутів ЄС; процедури ухвалення актів об'єднання; судові рішення Суду ЄС; проблеми та перспективи гармонізації законодавства України до законодавства ЄС.

б) вміти: аналізувати природу та сутність права ЄС з точки зору міжнародного права; використовувати теоретичні знання з курсу в практичній діяльності за фахом; формулювати оцінки стосовно міжнародно-правових подій на європейському континенті на підставі вивчення дисципліни «Право ЄС»; здійснювати інформаційний пошук довідкової та методичної літератури при допомозі інформаційних технологій для підготовки аналітичних доповідей з питань міжнародних відносин та права ЄС.

Контроль засвоєння студентами навчального матеріалу є важливою складовою частиною навчально-виховного процесу. Контроль передбачає визначення ступеня глибини і ефективності досягнення студентами поставлених навчальних завдань, виявлення ставлення до процесу навчання; посилення мотивації до самостійної роботи; отримання інформації, необхідної для вдосконалення методики викладання.

Формами контролю є усні опитування, письмові роботи (в тому числі реферативного характеру), самостійні або контрольні роботи та тести.

Сумарна оцінка модулів складається з оцінок, які були отримані студентом за: роботу на практичних заняттях; своєчасне і якісне виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи; контрольну/самостійну роботу; тестові завдання. Для підсумкового контролю засвоєння матеріалу дисципліни навчальним планом передбачено екзамен.

Отже, метою вивчення даної дисципліни є надання студентам науково обґрунтованого, логічного та систематизованого викладення правових основ, будівництва та функціонування ЄС та його правової системи.